

6424

НОВЕ МИСТЕЦТВО

№ 17

1926

1924 1926

ТРАВНЯ

87750

ДЕРЖАВНИЙ ОПЕРНИЙ ТЕАТР

ОСТАННІ ВИСТАВИ

Вівторок 27 квітня

КАЗКА ПРО ЦАРЯ САЛТАНА

Середа 28 квітня

ЛЕБЕДИНЕ ОЗЕРО

Четвер 29 квітня

МАДОННИНЕ НАМИСТО

Закриття сезону
П'ятниця 30 квітня

КАЗКА ПРО ЦАРЯ САЛТАНА

ДЕРЖАВНИЙ ДРАМТЕАТР

Спектакли полн. ансам. Моск. Драмат. театра б. КОРШ

Вторник 27-го апреля

Торговцы славой

Среда 28-го апреля

А З Е Ф

Четверг 29-го апреля

Васильковые дурачества

Воскресенье 2-го Мая

Утром ЖЕНЩИНА У ТРОНА
Вечером ЛЮБОВЬ—СИЛА

Понедельник 3-го Мая

Утром ВАСИЛЬКОВЫЕ ДУРАЧЕСТВА
Вечером ПИГМАЛИОН

част. засл. арт. Н. Радин.

Оперный

И
2,
4
5

Билеты продак

Со 2-го по 9-е
М А Я

НТЭ

я гастроль

ЮТИНОК

ИСТЕРА

асе от 12 до 5 час. веч.

Уполномоченный Г. Левицкий

РУССКАЯ

Музыкальная Комедия
(театр б. Муссури) телеф. 18-08.

С УЧАСТ. **СВЕТЛАНОВОЙ,**

Болдыревой, Карениной, Любовй,
Морозовой, Наровской, Старостиной,
Черновской, Бенского, Брянского,
Джусто, Вадима Орлова, Райского,
Робертова, Ровного, Ушанова, Шадрина

Вторник 27 апреля

ЖЕМЧУГА КЛЕОПАТРЫ

Понедельник 3 мая

Утром **ВЕСЕЛАЯ ВДОВА**

Среда 28 апреля

ГРАФ ЛЮКСЕМБУРГ

Вечер. **ЖЕМЧУГА КЛЕОПАТРЫ**

Воскресенье 2 мая

Утром **ГРАФ ЛЮКСЕМБУРГ**

Вечером **ДИТЯ СТЕПЕЙ**

Начало в 8 ч. веч.

К концу спектакля
подаются автобусы

Глав. режиссер **Д. Ф. Джусто.**
Глав. дирижер **Н. А. Спиридонов.**
Балетмейстер **Ив. Бойко.**
Прима балер. **Марина Нижинская.**
Ответст. руков. **З. Е. Зиновьев.**
Главн. администр. **М. Б. Ратимов.**

КИНО-ТЕАТР

б. МОДЕРН

ул. 1-го Мая № 6

ТЕАТР ВНОВЬ

ТЕХНИЧЕСКИ ОБОРУДОВАН

3 2 ТРАВНЯ

світовий бойовик франц. кінематографії.

НАЙКРАЩИЙ ТВИР

„МАНДРЕН“

на 7 частин

Захватний кіно-роман інсценізація пригод
славного „Рокомболя“.

КАСА 3 4 ГОДИНИ

У СВЯТА ДЕННІ СЕАНСИ

Кино им. К. МАРКСА

(б. Боммер)

С 27-го по 30-ое

апреля

БОЕВИК

ТЯЖЕЛЫЕ ГОДЫ

Постановка Разумного

Со 2-го мая приключен-
ческий фильм

Полет САЛИ ДЖЕР

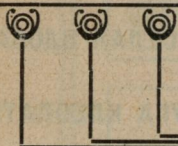
(ограбление банка)

ПЕРШИЙ ДЕРЖКІНО

ІМЕНІ

К. Лібкнехта

продаж квитків щоденно
з 1 год. вдень в касі театра

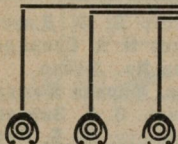

Через великий успіх
демонстрацію фільму
Продовжено до 2
травня

КОЛЕЖСКИЙ

РЕГИСТРАТОР

— МІСЦЯ НОМЕРОВАНІ —
:: Початок о 6 годин. вечора ::
По неділях та святах денні сеанси

ДЕРЖКІНО

ІМЕНІ

КОМІНТЕРНУ

(вул. 1-го Травня)

4-й ТИЖДЕНЬ

з 27 квітня до 3 травня

один з кращих фільмів останнього випуску
ВУФКУ постан. відомого реж. Анощенка

„ТРИПІЛЬСЬКА ТРАГЕДІЯ“

на 7 частин.

Каса з 4 год.

В неділю денні сеанси.

По колективних заявках квитки видаються поза чергою

А н о н с: „ИЗГИБЫ ЛЮБВИ“
„КИРПИЧКИ“

У. С. Р. Р.

Н. К. О.

Державний Єврейський
Театр.

(Харків набер. № 6.)

Вівторок 27-го Квітня
Середа 28-го „
Четверг 29-го „

Неділя 2-го Травня
Понеділок 3-го „

ЦВЕЙ КУНІЛЕМЛЕХ

ДЕРЖДРАМА

ВІДБУДЕТЬСЯ
ВЕЛИКИЙ
КОНЦЕРТ

В ПОНЕДІЛОК
10
ТРАВНЯ

КАПЕЛИ ДУХ

під керівництвом
Ф. СОБОЛЯ

ЗАКРИТТЯ СЕЗОНУ

СКЛАД ХОРУ ПОБІЛЬШЕНИЙ

ЗАКРИТТЯ СЕЗОНУ

Адміністрація

ЗАКРИТТЯ СЕЗОНУ

НОВЕ МИСТЕЦТВО

Адреса редакції:

Харків, вул. Карла

Лібкнехта, № 9.

ТЕАТРАЛЬНИЙ ТИЖНЕВИК.

ВИДАННЯ ВІДДІЛУ МИСТЕЦТВ УПО УСРР.

№ 17 (26)

27 КВІТНЯ

1926 р.

Наслідки 2-го конкурсу на п'єси для села

Недавно закінчився 2-й конкурс на п'єси для села, організований Відділом Мистецтв УПО УСРР.

Брак п'єс для сільського театру—не тільки гарних, а й просто придатних п'єс спонукав Відділ Мистецтв оголосити цей конкурс. Репертуар: старого українського театру, побутовий переважно, вже не задовольняв нового переродженого або щойно народженого багато мільйонного глядача. Численні міські й особливо сільські театри та драмгуртки жадібно шукали й находили на убогій книжковій ринку всякий мотлох, яким через брак кращого хоч не хоч доводилось користуватися: тут були і «Жидівка вихрестка», і «Кум миршник» і «В Хоми виросли реги» то-що. Правда, на ринку були й Тобілевич, Кропивницький та Винниченко, але вони не під силу кожному драмгурткові.

Почуваючи тягу глядачів до чогось свіжого й нового старі драматурги почали спекулювати на революції «революціонізуючи» свій старий крам. З'явилися переробки своїх і чужих п'єс: «Батраки», «Попи» й «Гришки Распутины». Софія Біла, Рамазанов і инш. з їх псевдо-революційним патосом цілком заповнили ринок, в жодній мірі не задовольняючи, проте, потреби глядача в новім відповіднім часові репертуарі.

Конкурс і мав за мету спонукати до творчости нових драматургів, творців цього ж таки нового життя, які новий зміст, новий побут втілювали в нову найнадатнішу до їх, хочаб і помацки вишуквану форму. А з другого боку конкурс чекав, що з'являться п'єси з під пера кваліфікованих драматургів, щоб утворити придатний для села репертуар, гідний стати культурним знаряддям революціонізування й перебудови ще часто й густо консервативного нашого села.

Ще 1923 року відбувся 1-й конкурс, та з надісланих п'єс жодної не можна було використати для театру. Довелося через два роки оголосити новий, 2-й конкурс, на який одгукнулось 110 авторів, що надіслали 140 п'єс (131 в мові українській,—5 в руській і 4 дитячих в українській). З цих 110 авторів тільки 3 мали якийсь письменницький стаж і друкувалися. Всі решта виступали вперше, або ще не друкувалися, хоча п'єси де-кого з них і ставились на театрі з рукописів.

Перед журі конкурсу стояло велике завдання розібратися в усім надісланім матеріалі, обережно витягти з нього все цінне і не тільки відки-

нути п'єсу, яко незначну або не художню, а дати можливі вказівки драматургом що-до виправлення п'єси в тім разі, коли виявиться, що вона має бодай натяг на хист і надається, так чи інакше переробленою, для використання на сільській сцені.

Участь у конкурсі взяли ті хто найбільше відчував потребу п'єс—селяни. 45 селян надіслали свої п'єси, написані переважно нехитрою мовою і змістом повні трагічних моментів з часів громадянської війни на селі.

В їх п'єсах на першій місці стоять: неможлиник, батрак, повстанець, куркуль, піп, білий офіцер, петлюровець, бандит, а найбільше «свій брат—неможлиник». 13 робітників оповіли про свій побут, свою працю й рідкі радощі, про героїчне піднесення й перемоги. Одгукнулись і сільські учителі, комсомольці, червоноармійці.

Проте наслідки конкурсу виявилися не цілком задовольняючими, конкурс не виправдав покладених на його надій. Зі всіх п'єс надісланих не знайшлося жодної гідної премії (тільки одній можна було дати почесний одзив—за її соковиту мову та живий діалог,—п'єсі А. Осинського «На руїнах минулого»), тільки 22 п'єси можна було дозволити до постановки, а 55 можна буде дозволити з умовою серйозної переробки їх. 63 виявились безнадійними й їх довелося забракувати.

Які ж цьому причини? Початкуючі автори не мали досвіду для писання п'єс. Вони мали перед очима старі взірці, в кращім разі—Тобілевича, а з нових—Куліша, а в гіршій і переважно тих таки Ванченків, Альбіковських то-що. Многі з п'єс просто розмови в осіб, без натяку на дійство. Авторі виявили повне незнання (звідки воно могло взятися) елементарних вимог драматичного мистецтва (часом давали монологи на 5 хвил., а то павзи на 2 хвилині; дуже часто безоглядний шарж, особливо на попа чи куркуля, роблячи з їх мелодраматичних недолудків, або пугал огородин; не вміли вести й розвязати інтригу, розгорнути сюжет, регулювати динаміку то-що).

Одним словом—найслабіше місце п'єс—незнайомство авторів з основами драматургічної грамоти.

Друга й поважна хибка п'єс—ідеологічна їх невитриманість (брак класового підходу, слабе підкреслення його, подача ранніх подій в аспекті пізнішого часу то-що).

59

Багато п'єс виявились просто безграмотними, нікудишніми, як до їх не підходить. Це не тільки проба пера, а надарма витрачений час і праця і їх авторам не варто на майбутнє поповнювати кадри драматургів, а пробувати свої сили на повістях або оповіданнях. Мова багатьох п'єс якесь нарочито театральна, навіть газетно-книжна. Зате в інших, правда не багатьох, на прочуд соковита, напоевна гумором, пересипана прислів'ями й гуморесками.

Підсумовуючи конкурс можна сказати: перше, що серед надісланих на конкурс п'єс, на жаль, не було потрібної кількості гідних заспокоїти репертуарний голод, але, що він дав багатий матеріал, який можна буде використати далі при переробці п'єс; друге, що треба нам впорядити семінар для початкуючих драматургів, і третє необхідний 3-й конкурс, який притяг би не тільки початкуючих, а й кваліфікованих драматургів.

Мик. Плеський.

Новини драматичної літератури

(Гнат Хоткевич «О полку Ігоревім», Я. Мамонтів «Батальйон мертвих», І. Дніпровський «Любов і Дим»).

Ще скаржаться критики й театральні робітники на брак нового українського репертуару. Ще витягають зі схованок зановену старовину, побутіві п'єси—і старовина ця надіта не могутні плечі хисту, виявляється здібною чарувати глядача. Ще перекроюються американські, німецькі й інші перекладні романи, щоб затикати широчезні дірки в репертуарі. А нова драматична література тим часом росте—і початок біжучого року ознаменований виходом у світ трьох не схожих одна на одну, проте рівно, хоч і поріжньому цікавих—нових п'єс, добрих віщунів неминучого, й може вже не далекого, розквіту нашої драматургії.

Перша—п'єса заслуженого на ниві мистецтва художнього робітника **Гната Хоткевича «О полку Ігоревім»** (Вид-во «Рух» стор. 95 ц. 40 коп.). Коштовний перл нашої давньої літератури, єдина збережена пам'ятка княжо-дружинного епосу, що стільки разів давала натхнення нашим поетам від Шевченка до Тичини ні разу, здається, ще не була джерелом драматичного твору. На всіх наших оперних сценах з'являвся «Князь Ігор» Бородіна, з його глибокою й оригінальною музикою і з текстом нечуварним і безглуздим. Щастя, що в опері в нас звикли стежити за тим як співають, а не що співають... Звичайно п'єса Хоткевича нічого спільного, крім теми, з цим лібрето не має.

Автор п'єси, перш за все, великий знавець і аматор історичної старовини. Його твір—складна мозаїка зі «Слова о полку», літописних оповідань, казань і повчань, зі всієї давньої письменності, знаної драматургом не менше за першого ліпшого спеціаліста. Зі смаком і запалом художник-реставратор відтворив яскраву картину життя, соціальних взаємин, думок і почуттів XII століття, з бенкетами, війнами й суперечками князями, з боярами й дружинниками, з гуслярами й мешканцями нетрів лісових, чаклунами, з барвистою народньою юрбою, що ніколи ще не відігравала такої значної ролі в історичній українській п'єсі.

Розвивається дія за давньою поемою: тут і вирушення Ігоря в похід, супроводжене недобрими прореченнями—на манір дивного сна оповіданого жінкою княжою Ярославною й заступленням сонця, тут і славетний плач—заклинання княгинини на міськیم мурові, і гридниця великого князя Святослава, і намет Ігорів у полювцькیم полі—і, нарешті, картина його повороту додому,—на тлі живої, зацікавленої видо-виском і одночасно глибоко байдужої до «подій» князівських, маси.

Все це—видіння далеко минулого.

Яскраво подана протилежність інтересів у володарів і підвладних: себелюбство, марнослав'я жадність перших, що засвоїли собі де-

що з християнської фразеології, проте глибоко звязаних з поганським минулим, а поруч—забистість, темнота, убогість маси, що й не мріє ще про свою силу, хоча вогнистий матеріал вона готова завжди вибухнути неорганізованим бунтом.

Правда, таке розуміння персонажів і подій в звязку з настирливим устремлінням автора до «майнінгенського» реалізму надає часом стилеві п'єси де яких внутрішніх суперечностей. Автор широко користаючи зі «Слова» для монологів і розмов персонажів ніби забув, що «Слово»—твір ніяк не реалістичного стилю і, чудово виявляючи ідеологію своєї епохи, воно не придатне виявляти іншу ідеологію. Образи Ігоря та Ярославни в «Слові», образи февдально-героїчні, песенно-умовні, не надатні до механічного перенесення в план натуралістичного стилю. Ярославна, що «в Путивлі на забралі зегзицею рано кичеть»—не може знепритомніти й битися в істеричі, як звичайна нервово-хвора жінка. Неможна інакше як в карикатурі примусити, скажемо іконописного святого передягати білизну або чухати попереk. Компроміс поміж героїчною умовністю й натуралістичною буденщиною—важко здійснювана річ.

На цій суперечності зупинять свою увагу не многі. Але пересічному читачеві й глядачеві п'єса неприступна через її часом надмірну археологічність. Автор блискуче вивчив джерела—проте вивчав їх, десь певне, дуже довго. Йому потрапляли до рук і неправдоподібні документи: він і їх не відкинув. Надзвичайно складний старословянський Олімп у 3-й картині, поруч з автентичними богами, дав притулок у себе й богам, надуманим пізнішими «істориками». Археологія обтяжила п'єсу. Підготовленому читачеві в книзі вона видасть цікавішою ніж на сцені. Брак інтриги доповнений введенням маси: проте неможна по кільканадцять хвилин бавити глядача самими настроями юрби, що тупцяється на однім місці й розмовляє про свої справи ні трохи з темою п'єси не звязані. Ці розмови «показові для епохи», але драма мусить характеризувати епоху передусім дієм і тільки по потім словом. Драми в істотнім розумінні її автор не дав.

А картина вийшла все таки яскрава. Яскрава й музикальна. Музикальність автора виявилась у самій композиції. Дуже влучно лейт-мотив «пали стям Ігореві» переходить через кілька картин, наповнюючи їх тоном навислої фатальності. А чого варта чудова тканина мови в п'єсі! Його архаїчність стала переливатися живими фарбами: по-ріжньому говорять кияни, новгородці, суздальці. До суздальців автор, до речі, не безсторонній: він дивиться на їх очима князя XII віку.

Харків

Державопера

„Казка про царя Салтана“

Взятися до постановки п'єси цілком міг би тільки великий, багатий на живий і мертвий інвентар театр. Проте було б цікаво спробувати, бодай поодинокі картини з п'єси на кону театральних студій, експериментальних театрів. «О полку Ігоревім» в кожному разі цікава спроба створити історичну п'єсу на нових, чужих до-революційному театрові засадах.

Щось іншого нова п'єса **Я. Мамонтова** «Батальйон мертвих». (вид. Книгоспілки стор. 71). Перш за все це річ значно приступніша для звичайної сцени, ніж історична ораторія в прозі Гн. Хоткевича. Далі це як і слід було чекати від автора «Коли народ визволяється», «Аве Марія»

—продукт ніяк не реалістичного стилю,— автор має ухили в нім в бік схематизму й «ідеалізації». Дійство витягнуте з побутового обвітря, позбавлене будь-якого місцевого колориту. Однак, на цей раз воно не таке абстраговане, як в попередніх п'єсах: п'єса висуває не просто філософсько-психологічну проблему, а психологічну проблему проказану сучасністю, думками про недавню імперіалістичну війну, про грядущу за нею, рано чи пізно—революцію.

Перед нами генеральний штаб близької до катастрофи величезної армії. Начальник штабу, генерал Бург стоїть перед дилемою: капітуляція з усіма її наслідками для пануючої в країні класи—або остання отчаїдушна спроба наступати, щоб там не було. Треба обдурити ворога фальшивою атакою на якимсь крилі, а для цього кинути туди, на вірну загибель, батальйон капітана Герда, відомого своєю відданістю «престолу й отечеству». Капітан Герд юнак «не від цього світу» згоден офірувати собою й своїми людьми. Але армія охоплена революційною пропаган-

дою. В числі революціонерів Ольга Штейн, що й в особі сестри жалібниці Марієт давно знає й кохає Герда. З фотографічної картки переданої йому в штабі Герд довідується, кого він до сьогодні любив. Ольга—Марієт силкується його переконати (чи не пізно вже?) просвітлити—але надарма. Йй пощастило затримати Герда, що спізнився до моменту вирушення свого батальйону, а разом спізнився й довідатися, що батальйон зрікся йти, а повернув багнети проти своїх генералів. Батальйон розстрілюють з кулеметів за наказом Бурга. Герд кидається вперед під кулі, але хоробрість його не врятовує жовнів—повстанців.

Герд—смертельно поранений і не тільки фізично, а й душевно. Його віра розбита, а ідеали Ольги—Марієт йому чужі. На смертнім ліжку його душить одчай і розпач, що переходять в гнівну нестачу, коли ад'ютант «Його величності» приносить йому привіт і відзначку від імператора. Герд умирає, а з вулиці чутно галас повстання й згуки революційного гімну.

Дуже сильно, з трагічним лаконізмом зроблена перша картина п'єси—військова рада, «Генералобургія». Автор досить досвідчений драматург, щоб і далі акти перевести темпом швидкого, стрімкого дійства. Жодної зайвої сцени, жодного майже зайвого слова. Окремі моменти розраховані на підтримку кіно, проте кіновставки зроблено тільки там, де вони конечно необхідні. Персонажі накреслені небагатома, але гостро-індивідуальними рисами, і, не зважаючи на схематичність стилю, навіть, другорядні, скажемо джуря Лука, вийшли цілком виразними.

Уразливе місце п'єси не техніка її, а сам задум, ідеологічна її основа. Очевидно ми мусимо сприйняти «Батальйон мертвих»,—яко «трагедію

зайвої людини», що від одного берега відіпхнулася, а до другого не пристала, та так і загинула на першому березі, з передсмертною гримасою гніву й огиди. Але тоді лишається не виправданою, вся в диму й трагічних блискавицях атмосфера 1-го акту—«генерало-бургія». Треба визнати, що вона й не «розривається», а «розріджується» в наступних актах. Капітан Герд надто слабкий і нескладний для трагічного героя. А стержень трагічного дійства мусить бути міцний, його не може тримати в своїх руках напів дитина. Можливо, що в Герда йде велика внутрішня боротьба, проте вона нам у 2 й 3 дії не показана—або майже не показана. Глядач мусить відтворити її сам. Але не можна примушувати глядача нести таку важку ношу. Акторам і особливо виконавцеві ролі Герда доведеться не мало працювати, щоб п'єса виявила всі свої театральні можливості, які в неї частково заховані. Проте працювати над п'єсою варто. Я. Мамонтів один з поміж драматургів, що твердо тримаються лінії «європеїзації» нашого репертуару і, одночасно, живуть в атмосфері овійній вітром нашої революції. Нехай він більше ставить завдання, ніж допомагає найти їх розв'язання. Він прощає, по—своєму шляхи, що прослали до справжньої революційної трагедії.

Коли п'єси Мамонтова властива де-яка ідеологічна неясність, то третій новинці 1926 року—драмі І. Дніпровського «Любов і Дим» (ДВУ, ст. 93)—цього в жодний спосіб не можна закинути. І тому й думку автору може без труднощів сприйняти найширша пролетарська аудиторія. Цікаво, що основні лінії сюжету п'єси збігаються з недавнім, відзначеним критикою, романом російського письменника Ф. Гладкова «Цемент». Про наслідування або вплив тут, навіть, мова зайва: письменникам не доводилося вдумувати й вишукувати сюжет, що його дало їм само життя. Боротьба з руїною—відродження мертвого, занепаłego заводу. Відродження енергією та упер-

тістю самих робітників й обраних масою керівників. У Гладкова—героїня робітниця «Даша», у Дніпровського робітниця «Шура», голова заводу. Але в Гладкова не Даша, а її чоловік—«Глеб»—ініціатор відродження заводу. У Дніпровського іменно жінці належить ролі протагоністки. В деталях шляхи обох творів розходяться. Роман Гладкова змістом і обсягом ширший, постати подані ним яскравіші—й грубіше цією своєю яскравістю. У Дніпровського дуже тонка, обережна манера письма, часом з ухилом до ліризму, до майже експресіоністського стилю. У нього немає гостро поставленої «родинної проблеми», що в Гладкова займає десь аж забагато місця. Неможна сказати, щоб дуже своєрідною виглядала побічна тема драми—білогвардійсько-бандитська змова, що має на меті перешкодити відродженню заводу, помститися пролетаріатові за його перемогу. Але могутній і своєрідний той патос, яким авторові пощастило напоїти всю п'єсу, і який досягає найвищої ліричної сили в останній картині—після того, як заходи ворожі зруйновані, труднощі переборені й завод починає свою «симфонію праці». Ми заким не знаємо другої п'єси де-б так щиро, без тіні офіційщини захватно давалась картина пролетарського свята—перемоги на господарчій фронті.

Ми не будемо спинятися на часткових хибачці в цілому свіжій й могутній річі, яка, коли не помиляємося є дебют письменника в драматургії, і яка з радістю й нетерпінням примушує чекати дальших його творів.

П'єси Гн. Хоткевича, Я. Мамонтова й І. Дніпровського—перші сходи на репертуарній ниві 1926 року. Проте з їх можна сподіватися гарних живів. Наближається час, коли нашим театрам можна буде облішити полювання за п'єсами й вятися за добір з поміж розмаїтої й багатой здобичі.

О. Білецький.

Держдрамтеатр ім. Шевченка

„Чорт та шинкарка“

В Московських і Ленінградських театрах

„Десята заповідь“

(Московський Державний Єврейський Театр).

Кожної нової постановки Грановського радянська театральна суспільність у Москві чекає з великим зацікавленням. Від цього видатного майстра на реформованій сцені, що показав в низці великих постановок творчий розмах і режисерську винахідливість уже привичайлись чекати нових перемог.

В постановці «Десята заповідь» порівнюючи з таким досягненням, як «Ніч на старому ринку» особливих сценічних досягнень немає. Проте через усі попередні свої досягнення Грановський зробив розумний, веселий і злободенний спектакль.

Рецензент «Известий ВЦИК» влучно назвав цей спектакль—першою революційною оперетою. І це вже досить приємна новина. Справді: так зване «мале» мистецтво оперети Грановський довів тут до художньої сили «великого» мистецтва. Звичайний опереточний стиль тут уперше з'єднано з художніми елементами й законами композиційно витриманих спектаклів «Госета».

По-за зовнішнім і технічним «опристойненням» оперети в цім спектаклі самостійну цінність має характер його політичного памфлета. Не можна уявити собі вдалішого гостроти й обсягом ревію. В цім спектаклі переходить галерея розмаїтих сатиричних картин, що яскраво змальовують брехливу мораль добродійності... від великих святих старозавітних праотців Оврама, Ісака та Якова до наших днів...

Грановський руйнуюче розшифрував 10 заповідь (не бажай ні жінки, ні садиби, ні худоби ближнього свого), дотепно уцінив заховане за тією «добродійної заповіді» побутове марудство й політичний паціфізм капіталістичного світу. Навряд чи важко догадатися, що в цій заповіді синтезовано брехливу «благонадійну» мораль і «святі» власницькі закони... І в політичній дійсності і в побуті «прихильники», «10-і заповіді», «заплутались»—пробрехались... Вони вже давно читають заповідь «Не бажай» без «не»....

Автор нового тексту І. Добрушін висвітлює цю тему промовисто, гостро. Початковий же текст п'єси «Десята заповідь» написаної фундаментом єврейського театру Оврамом Гольфаденом, років з сорок тому, оповідав тему міщанського мораліте. У нього вся інтрига п'єси була побудована не на виправданім стремлінні двох «героїв» заволодіти жінкою іншого... Фінал п'єси, за ремарками автора, мав творити ілюмінований напис «Не бажай» спущаний на сцену під урочистий танок і пісню на честь переможниці добродійності.

Грановський дає два фінали. Перший «за» Гольфаденом: кількома кидкими рисами показує наївність старого єврейського театру, а далі спускається іронічний електричний напис заповіді, на яким дві літери «Не» не засвічуються... Комедіант пояснює: за 50 років дві літери могли зіпсуватися...

Другий фінал парад червоних комедіантів. Вони святкують свою можливість глузувати, й сміливо викривати та радісно сміятися... В цім от фіналі театралізований і культивованій «Госетом» жест, величньо поданий сотнею рук з навішаними брязкальцями, досягає максимальної сили патосу, що захоплює залу.

Увесь спектакль ритмізований. Перебіг дії побудований на контрастно-повторнім темпі. Прекрасно зроблені мізапсцени. Їх багато. Ефектні

„Закохання в три помаранчі“

Ця постановка ленінградської Академічної опери користується великим успіхом. Воно й зрозуміло. Давно наша оперна сцена не чула такої музики, давно не бачила такої постановки.

Сюжет опери взят з старо-арабських казок. Чи не вперше його використав для театру славний венеціанський драматург 18 віку граф Карло Гоцці. Це звичайнісінька найважливіша дитяча казка. В ній без претензій оповідається про принця, що закохався в три казкові помаранчі й найшов з ними своє щастя, про характерників, магів, чортів і фей. Гоцці створив з цієї теми хитросплетену канву для напоеного веселощами справді театального дійства.

Сучасному руському композиторові С. Прокофьеву, що з 1918 року все жив закордоном порадив працювати над цим сюжетом В. Меєрхольд. Оперу написано 1919 року й поставлено 1921 р. в Чикаго.

Що ж зробив Прокофьев з казкою Гоцці? Поступово відтворюючи зумисне-фантастичний сюжет венеціанського драматурга, він перетворив його театральну казку в оперу. Але яку надзвичайну оперу!

Давні оперні традиції покинуті за порогом. Спокійна літературна фабула замінена на старовинну театральну казку. Не психологічна канва, а живий, чинний, фантастичний театр покладено в основу опери.

Музика—лаконічна, промовиста, до кінця оригінальна. Тягуча мелодика відкинута. Замість неї—уривчасті, ритмічно-чеканні, розмаїті й несподівані згучання. Переважає не спів, а речитатив і пантоміма.

По-за цим в оперу внесено сатиричний елемент. Безглузда містика, ідеалізм, зачерствілий мотлох романтики,—все тут висміюється, через пародійне перебільшення й доведення до абсурду першого ліпшого, старого, як світ, аксесуару романтичного гатунку. Паперовий місяць, що світить на кістяки, в найдикиший спосіб гойдани, краще за всякі слова глузує з канонізованої «таємничої ночі в самотнім палаці» й ще, й ще.

Проте в цім сатиричній елементі, звичайно, важко вбачити суспільний розум постановки.

Цінність спектакля полягає не в дискредитації обивательського романтизму, а в тім, що радянський глядач знайомиться, нарешті, з видатною сучасною оперою й з інтересом сприймає рідку свою веселю й пишню театральністю постановку режисера Сергія Радлова.

М. Верховський.

строї гармонійно грають своїми фарбами. Талановито зроблена художником Альтманом сценічна конструктивна установка вичерпуюче використана постановщиком. Музика Пульвера легка, але мелодійна, тепла й часом дотепна. Гарна хореографія.

Про гру акторів треба писати або про кожного зокрема, бо кожний свою роль веде міцно й чітко, або для економії рядків сказати про всіх—молодці. Звичайно Міхоельс—виняток. Він своїм хистом не лише виділяється з ансамблю «Госета», але взагалі видатна артистична постать.

«Десята заповідь»—одна з небагатьох вдалих постановок московських театрів біжучого сезону.

Додіель.

„Седі“

Роман американського письменника Сомерсет Могема «Злива» перероблено на п'єсу ним самим і Джоном Колтоном. П'єсу переклав на руську мову К. Чуковський (Колтон—«Седі») й В. Маркович (Могем—«Злива»).

«Седі» поставив театр «Комедія», «Злива» йде в Академічній драмі.

Рідко буває, що одну п'єсу ставлять одразу два театри в тім самім місті. Проте цього разу така гонитва за репертуаром пояснюється дуже просто.

Надто вже гарна п'єса!

Дарма, що написана в Америці.

Звичайні бездушні, кукольні персонажі сучасної буржуазної драми замінені типовими посталями, взятими зі справжнього життя і вся п'єса майстерно збудована.

В ній два головних герої: релігійний фанатик місіонер Девідсон, що всяко просвіщає «світом Христовим» беззахисних мешканців з островів Тихого Океану й проста живорадісна вулиця дівчина Седі Томсон, що тікає від свого минулого й прагне нового трудового життя. Вони зустрічаються на загубленому екваторіальному островку. Весела Седі посміла співати й танцювати в неділю. Це лютить преподобного Девідсона. Він силкується зупинити веселу компанію та молодці-матроси, що подружили з дівчиною дають йому тумаків.

Скандал.

Девідсон довідався про минуле життя Седі й починає наставляти її на «шлях істини». Наївна й вражлива Седі підпадає його маячній балаканині про бога, гріх та спокуту й згоджується навіть «спокутувати свою вину перед богом» добровільною каторгою.

Але тут сталося щось несподіване. Побожний піп «піддається спокусі» й поступає зі своєю грішницею як справжній клієнт публічного дому. Седі побачила ту брехню, якою обплутував її пастор. Він-же, бувши до кінця фанатиком, сам собі заподіяв смерть.

Цю основну колізію п'єси, що ніби узагалю-

Д
е
р
ж
т
е
а
т
р
і
м.
Ш
е
в
ч
е
н
к
а
В
і
р
і
н
е
я

Арт. О. Мещерська

є боротьбу капіталістичної церковної «цивілізації» з вільною силою повнокровного справжнього життя доповнюють інші персонажі п'єси та їх взаємини. Тут і добродушний нероба—хазяїн невеличкого готелю, тут і повні запалу молоді матроси, і гугнява ханжа—жінка містера Девідсона, і бронзовошкірі тубільці.

Поставлена п'єса в «Комедії» з великим умінням і стараністю. Свіжі й кольористі декорації Левіна. Бездоганний акторський ансамбль. Грацовська, Максимів, Надеждін—знову дали на довго пам'ятні образи.

В. М.

Нова епоха в мовнім кіно

До цього часу, техніка й широка публіка знали лишень мовні «кінетофони Едісона»,—дуже невдалі прилади, не що інше, як грубе й марне з'єднання кінематографа з фонографом, або грамофоном.

Берлінські інженери Фохт і Енгль зробили винахід, що починає цілком нову епоху в мовнім кіно. Головне, чого хотіли досягти вони, це повна відповідність світових і звукових записів мовного кіно, через записування і звуку й світла на тій самій плівці фільму.

Як же записати на звичайній фотографічній плівці гойдання звуку: людську мову то-що? Тай не тільки записати, а й при демонстрації фільму на екрані знову відтворити ці звуки цілком чистими? Для цього Фохт і Енгль використали низку фізичних явищ, що недавно стали відомими в радіо-техніці.

Звуки, що подаються скажемо, людиною—падають у надпочутливий знаряд, названий винахідниками «катодофоном» (удосконалений телефонний «мікрофон») — в нім повітряні звукові хвилі змінюють більше чи менше силу електричного току, що переходить через катодфон, і змінюють так, що найменші звукові тембри—точно відтворюються в формі наддрібніших хвиль току. Цей електричний ток перепускають потім

через особливу лампу (лампу Глімліхта), що може світитися, то дуже, то слабше, відповідно до сили току, який переходить через неї. А ці зміни світла передаються далі просто на фільм і боки кіно-стрічки мережаться згори до низу більше чи менше гострими плямами.

Як же перетворити цей запис згуків знову в звук, який би всі чули? Для цього Фохт і Енгль винайшли особливий апарат—«статофон». Проекуючи фільм через боки стрічки окремо перепускають вузькі пучки світла за допомогою спеціальної лампи. Світло це цілий час більше чи менше ослаблюється чорними плямами плівки. Далі воно попадає в статофон, де загловну частину править звичайна хемічна речовина «селен».

Цій речовині властива гідність змінювати силу току, що переходить через неї—залежно від сили світла, що на неї діє. Всі плями фільму таким чином відбиваються на силі електричного току. Ток цей пускають далі в звичайний гучномовець, де всі зміни його остаточно перетворюються в звук. Згук з рухом на екрані за даними досвіду поєднуються ідеально. Чистоту-ж звуку в гучномовці можна удосконалювати, як завгодно.

М. В.

Р е ц е н з і ї

Гастролі Моск. Драмтеатру (б. Корш)

«Азеф».

Нова п'єса авторів «Заговора імператриці» не історія азефівщини. Толстой і Щоголів подали в ній не більше як поодинокі епізоди об'єднані в мелодраму неісторичною версією про замах на Плеве. Головна постать п'єси—Азеф також навряд чи правдоподібна. Автори не розкривають психіки цього короля провокації, а лише подають характерні риси його. Їх Азеф любить солодке й жінок, він жадний до грошей, він грає на два боки, він рішучий в часи своєї сили й нікчемний боягуз в момент кінця своєї «історичної місії».

Однак це не всей Азеф, ми б сказали, навіть, що власне не Азеф, а тільки його губи, піджак і штани. Справжній Азеф був провокатор, проте значно складніший ніж Щоголівсько-Толстовський. Щоб мати безоглядне довір'я в партії (хай і есерівській) і в охоронці треба вміти й моти більше за погрожування Плеве замахом на його життя. Азеф мусів мати точний облік зиску від операції з Плеве, і покласти на «орел или решка» не міг.

Головне ж, чого бракує п'єсі—це викриття причин азефівщини. Нам здається, що мусили бути архісцифічні умови царського режиму на те, щоб на арену історії ступила ця постать, віртуозна в своїм огиднім ремеслі (не за п'єсою, а за історичними фактами) й одночасно дуже, великих масштабів постать провокатора. Сцена ж з філерами, Плеве в міністерстві й на бульварі—лише слабенькі ілюстрації розраховані на сенсацію. Вони навіть гаразд не ілюструють подій не то що викривають соціальне коріння й суспільну ситуацію, які вишлекали й прийняли собі за сина Азефа. В театральній рецензії годі намагатися це подати, але в п'єсі Щоголіву й Толстому це подати слід, без життєвої канви «Азеф» просто низка історичних імен витягнутих з архівів на сцену, не живих, не зрозумілих і, коли хочете навіть, не історичних, а просто більше чи менше огидних, хитрих, розумних, дурних.—

Де-хто з харківських рецензентів бачить цінність п'єси в подачі інтелігентсько-есерівського осередку. Чимже виявлено соціально-класову суть есерівської роботи, коли вона звязана лише з терористичними актами й провокацією. Безперечно Чернов виглядає на самозакоханого дурня,—та чи тільки в цім Чернов? Цік есерів не рішуче, боїться вбити царя,—та чи доцільна річ есерівський терор взагалі?

Виконання п'єси також далеко не бездоганне. З усіх епізодів, хіба сцена з лекцією філером виглядала на щось правдоподібне. Інші ж ні театральні, ні переконуючі, а сцена на бульварі й момент вбивства Плеве просто наївні режисерською подачею й акторським оформленням. Видати, що «Азеф» не одержав стільки режисерської й акторської уваги як «Яд», розроблений і режисером і акторами пильно й старано.

З виконавців визначилися більше другорядні: Владіславський,—спочатку філер Петренко, а потім Бурцев, який провів обидві ролі досить пристойно. Коновалов—філер Девяткін, що часом був прекрасний і дав тип філера не з покликання, а за-ради злиднів, антипода Петренкові. Що до інших то їм з «Азефом» не пощастило. Рибніков—Азеф повторював інтонаціями досить часто Полуду з «Яду». Радінові—Рачковський бракувало життя, занадто вже черствий він був—дерев'яний. Інші ж сумлінно проробляли й ви-

голошували все, що дали їм автори п'єси й сказав режисер. І це Межінський—Чернов може додав де-що своє до авторського Чернова й дав соковиту постать есерівського лідера.

Спровокував «Азеф» і коршівський театр. Великий все таки провокатор цей «Азеф».

Ель-Бе.

«Когда заговорит сердце».

Ця стара комедія зібрала мало не повну залю. Актори грали прекрасно. Спектакль був цікавий ще й тим, що після довгої перерви, Блюменталь-Тамарін, якого Харків звик бачити останніми часами в халтурнім оточенні, виступив серед акторів високої кваліфікації. І доводиться констатувати, що артист, граючи не гастрольним порядком, значно вищий за себе—гастролера. На сцені був гарний комедійний артист, без ознак будь якої нечупарности й гастрольної зневаги до публіки й акторів. Левальтьє Блюменталь-Тамарін зробив просто й живо, він молодий, палкий, щирий. Чудесна Олена—Попова. Сцена з множенням у повітрі блискучий трюк. Попова акторка з великим і оригінальним хистом.

Старий портрет дала Блюменталь-Тамаріна. Старі Маркіз—Владіславський і його секретар—Межінський—кolorитні, комічні постати цілком різних вдач. Їх юмор соковитий й позбавлений дешевки. Гарний Пареню—Коновалів, хоча часом він упав у зайвий шарж.

Спектакль ішов під регіт. Гарні актори, міцний зіграний ансамбль.

Юрій Жігела.

Київ

Березіль

„Шпана“—постановка режисера Я Бортника

„Любовь сила“

Постановка цієї французької макулатури зайвий раз примушує подумати про трагічну долю бувиш. Коршівського театру. Театр досконалих акторів, виняткового ансамблю,—пробавляється мало не покидьками репертуарного ринку. Це при умові, що ринок взагалі нині не блищить гарним репертуарним крамом. Адже по суті з показаних у нас театром 6—7 п'єс немає жодної, ради якої варто було б витратити акторські сили. Кінець кінцем Коршівський репертуар, навіть не для радянської буржуазії. Безвідповідальні автори демонструють за допомогою, або через прекрасних акторів свої недоношені твори, які радянські глядачі чомусь мусять ковтати. Єсть правда поміж іншими, п'єса одного відповідального автора—«Яд», але... вона теж не блискача.

Чи не час уже художнім керівникам театру взятися до розв'язання репертуарної проблеми й з усієї пропонованої дешевки та пустодзвону вибрати, все таки, щось краще, а до речі задати й «дідусів». Які напоєні сатирою та гумором комедії в «маловідомих» Мольєра та Шекспіра, старих еспанців! Невже не почесніше, не цікавіше було б театрові грати цих «дідусів» й робити справді культурну справу в тій обивательській масі, що складає головне ядро їх глядачів?

Нині в коршівців дивляться тільки актора. Цей театр встановлення акторського майстерства, але ж за наших умов на театрі мусять бути й порядний автор, хоча б на 50% ідеологічно надатний драматург. Й пошукати його коршівцям, ой ой, як треба й нагально треба.

«Любовь—сила», як п'єса, нікому й ні для чого не потрібна, а подивитися її слід. Дивлячись цю нісенитню, глядач пізнає, що може зробити талановитий актор. Бо Топорков, справді, винятковий художник, величезного хисту й захватного майстерства.

Розгублений, короткозорний Ернест Верне в передачі Топоркова постать якогось безкрайого комізму й найглибшого, кінцею кінцем, трагізму. Павза кілька хвилин,—коли зала умірає з реготу,—шедевр не бачений на харківській сцені,

ВУФКУ

Фільма „Гамбург“

Вол. Волховской.

„Жемчуга Клеопатры“

(Театр Музкомедії).

Вперше поставлена в СРСР нова оперета О. Штрауса виявила себе, може й несподівано, цілком придатною стравою. Де-яка незвичайність обстановки,—що не говори Єгипет, де до сьогодні панувала лишень «Аїда»,—кілька свіжих сцен в звичайнім трафаретнім сюжеті, гарна музика й цікава постановка забезпечують опереті успіх. Не в примір іншим героїням опереточних романів, Клеопатра особливих симпатій у глядачів не викликає, навпаки, її каверзи можуть навіть відштовхнути найбільше міщанські серця, а це вже незвичайність, новина на тім обрії, де добродійність завжди перемагає й шлюбовершить щастя.

Джусто дав гарно опрацьовані мізансцени й групи. Оформлення кону Соболя, яскраве, барвисте і вражіння псує лишень занадта прилизаність малюнку. Стрії за ескізами Соболя оригінальні й барвисті. Гарне вражіння робить балет. Танцюристкі значно посунулися наперед, навіть в найнедосвідченіших з'явився темперамент.

Світланова—Клеопатра прекрасно потопав в своїх гріхах і пороках. Роль гарно зроблена і в репертуарі Світланової займе очевидно одно з перших місць. Римлянина Сільвія в тонах дужої мужності подав Орлов, влучно спекавшись фразою салонної-солодкої манери. Гарний Бенський—Марко Антоній і Ушаков—Помпій, проте Антонів монолог треба скоротити.

В опереті, певне, знайдеться кілька мелодій, що ризикують стати популярним і не доведеться віднести на рахунок диригента Спірідонова.

Ю. Ж.

десь з часів великого Шувалова. І тільки ліричну павзу, що викликала сльози, давала в «Дворянском гнезде» Полевицька. М'якість, легкість, безпосередність, психологічна правда й надзвичайна життєвість творимого образу, характерні риси цього пишного талановитого артиста. Топорков—дивне явище на театрі і його зміцнення, рост Топоркова,—актора, що йде шляхом здорового реалізму на сцені, треба всяко вітати й підтримувати, бо Топорков—майстер, винятковий художник.

Шатрова, лискуча комедійна акторка, розмаїтістю цікавих, вихвачених з життя шалопутньої жінки деталей, дала Жюльєту. Ця дурненька в щерт повна коханням лялька у Шатрової світилася всіма барвами реального дня. Зустріч з Ернестом, сп'яніння,—зроблені прекрасно. Граючи Жюльєту акторка показує всю привабливість свого хисту, всю чарівність жіночості.

Бездоганні Андре—Радін з його лискуче тонованою мовою й економка Роза—Блюменталь-Тамаріна.

Державний Театр для дітей

По вогонь.

Коли Прометей дістав вогонь—його прикували до скелі й орли клювали йому очі, рвали йому тіло. Так оповідає старовинна легенда про появу вогню й долю його винахідця. В п'єсі «По вогонь» автор ніби хоче позбутись легендарності в подіях і оповідає про відшукання вогню в звичайних, реально уявлених обставинах первісного дикуньського життя. Але сюжет п'єси не винайдення вогню, а лише украдення його в одного дикого племена другим. Будеться він на ґрунті старої, як світ, театральної колізії. Герой бажає усім щастя, тому усі, крім кількох, не вірять, ганблять за зайві мудрування. Та все ж герой свого досягає, правда на його боці й усі визнають його. Герой якого не розуміють маси—тема не нова, а на ній-то й збудовано «По вогонь». Що правда, тема ця поринає в безлічі побічних ситуацій і (центр уваги переноситься на другорядне (чи дістане герой вогонь?). Зміст п'єси такий: племя танґуїнів страждає від стихії—холоду, вітру, бурь. Один з юнаків цього племені, довідавшись від старого соплеменника про існування вогню, збирається йти по нього. Ніхто йти за ним не хоче, навпаки—всі ненавидять його за бажання йти кудись і дістати нікому невідомий вогонь. Але він—Ройго—вогонь дістає і повертає до-дому. Племя дуже з цього раде й обирає його на ватажка.

Режисером Ів. Юхименком виставу зроблено в плані умовної постановки, іноді з ухилом в бік символізму. Постановщик намагався примітивізувати виставу, але не в бік штампованого виявлення первісних людей, як смішних, незграбних, дурних,—а в бік урізноманітнення їх руху, звуків, ліній. Безпосередність, жагучість дикуньську—ниткою червоною протянуть крізь постановку. Але... поруч з гарними груповими сценами, цікавим рухом і організованим звуком—трапляються класичні пози й символічні тонування під «Царя Єдина» чи «Антигону».

Мало виявив себе у цій постановці художник Цапок. Площини, що їх дає художник, не нові для нього, а оригінального в їх комбінації нічого немає.

Музика Ю. Мейтуса була добрим ілюстративним матеріалом до п'єси.

Щодо акторів, то тут в першу чергу слід сказати про поліпшення дикції супроти попередніх постановок. З окремих виконавців ледве чи можна кого небудь відзначити. В п'єсі занадто мало матеріалу для акторської роботи. Цілком пристойний—може хіба трохи одноманітний—Ройго—Муратів; більш екепансивною слід би було бути виконавиці ролі Тайї. Останні—сумлінні виконавці доручених їм ролей.

В цілому треба досконаліше обладувати технічний бік вистави, бо часті й довгі перерви розходять глядача. Вистава, коли не зовсім гарна, то в репертуарі театру не остання, хоча й хоруга на відсутність худож. цінності.

Мих. Кор.

Кіно ім. Лібкнехта

Колежський реєстратор.

На жаль, не завжди з доброї повісти можна зробити добрий сценарій і, вже звичайно, з доброго сценарія добрий фільм. Ледве хто сперечатиметься про якість «Станционного смотрителя» Пушкіна, але говорити про якість картини зробленої з нього—можна й треба.

Глядача тільки в невеликій мірі цікавить звідки пішла картина. Він вимагає закінченого твору, який би дав повну завершену картину всього, що твориться на екрані. От тому, коли Пушкіновій повісти можна пробачити збочення від долі головного героя—Колежського реєстратора в бік зацікавлення другорядним—Дунею, то в фільмі це простить аж ніяк не можна. Тому в картині дві рівнобіжних драми: одна з них батькова—колежського реєстратора—розв'язується цілком; друга, дочки його Дуні—незакінчена.

Ледве чи слід переказувати зміст цієї усім відомої своїм драматизмом, зворушливої щирістю речи. Забитість дрібного чиновництва, сваволя високочинного дворянства—знаходять собі в ній найяскравіший відбиток.

Тема—попівичена жорстокими неблаганими людьми батьківська любов, найвищий, найідеальніший її взірєць. Отже, тема цікава й на наш час, том й картина дивиться з захопленням.

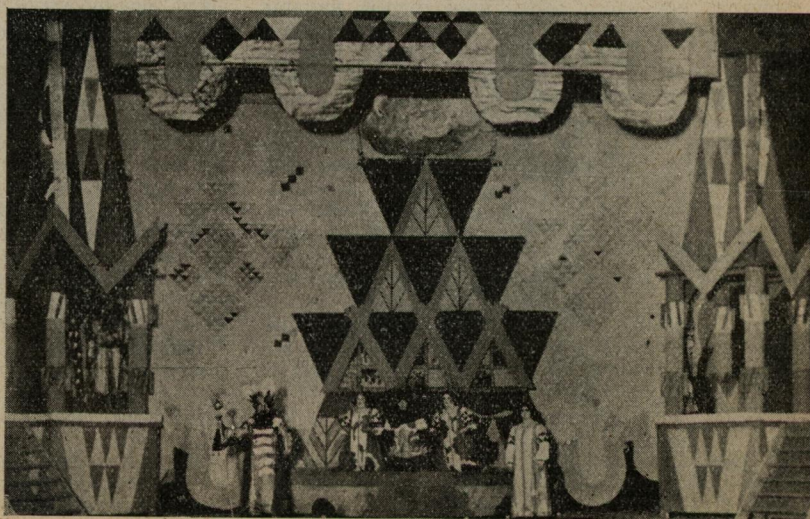
«Колежський реєстратор» гарно зроблений фільм. Видні бажання творців її надати їй «дух времени» й разом з тим зробити зрозумілою для сучасного глядача. В скарбницю досягнень що до техніки виробництва «Межрабпом-Русь»—віднести картину не можна. Треба відмітити артиста Москвіна в ролі «Кол. реєстратора». Як і завжди він глибоко підійшов до розуміння своєї ролі, через це й створений ним тип надзвичайно натуральний, близький. Інші актори в міру доброчинні.

Рядова постановка, проста, а все ж слід подбати аби побільше таких. Не відшукувати «журавлів» десь, а просто розібратись у тому, що маємо. Скільки цікавого невикористаного навчального матеріалу.

Мих.

Державопера

Харків

„Казка про царя Салтана“

Хроніка

Харків

1-й Державний театр для дітей закінчив сезон 25 квітня і після підготовчої роботи виїздить 5 травня на гастролі в Катеринослав, де гратиме в театрі ім. Луначарського за умовою з Миколаївською залізницею. Після Катеринослава театр виїде в с. Кам'янське на рудні й покаже низку кращих своїх постановок дітям шахтарів.

Нарада в справі художньої освіти на Україні.

Цими днями у відділі Мистецтв відбулася нарада художньої професійної освіти в УСРР. Нарада прийшла до висновку, що теперішня система художньої освіти не відповідає потребам художнього ринку, а тому визнано за потрібне її змінити. На думку наради, художня освіта повинна з одного боку орієнтуватись цілком на потреби українського художнього ринку, а з другого—повинна дбати за підвищення кваліфікації тих, що закінчують художні ВУЗ'и.

Конкурс на музичні твори.

Вищий Музичний комітет розробив умови конкурсу на музичні твори, присвячені 10-тим роковинам Жовтневої Революції. Останній термін подачі матеріалу—1 травня, 1927 року.

Гастролі моск. театру «Семперанте».

З 2—9 травня в державній опері гастролуватиме колектив моск. театру «Семперанте». В репертуарі: «Гримаси», «Ноктюрн», «Гніздо ворони», «Карусель» і «Два».

Контроль над репертуаром у підприємствах Нархарчу.

Щоб запобігти брутальщини в репертуарі установа Нархарчу, Вищий музичний комітет розробляє інструкцію для контролю над репертуаром зазначених підприємств.

Концерт квартету ім. Леонтовича.

На початку травня в залі держкинозбірні відбудеться 2-й концерт квартету ім. Леонтовича. В програмі: квартет Лятошинського (рукопис) і Стравинський.

До концертів А. Доливо-Саботницького. Майстерність камерного співу, крім голосу, вимагає від виконавця ще й дуже тонкої внутрішньої розробки тих річей, що їх доводиться виконувати. Тому так мало справжніх камерних співаків. Серед них видатне місце належить артисту Доливо-Саботницькому. Шлях цього співака—від французької пісні XV, XVI сторіччя, через національні пісні Іспанії, Норвегії, Угорщини, chanson amougeuses басків, пісні негритосів, через справжні народні українські, єврейські, татарські, киргизькі та інші національні пісні до пісень Мусоргського.

Співак гастролуватиме в Харкові на початку травня.

На Всесвітній виставці 1925 р. у Парижі Доливо-Саботницький користувався величезним успіхом. Теж можна сказати і про його виступи на території СРСР.

Київ

В АРМУ. До складу Ц. Б. АРМУ кооптовано художників Мелера та Бальмова, професорів художнього інституту. Незабаром АРМУ випускає брошуру т. І. Врона—«Завдання АРМУ в радянсько-мистецькій культурі».

Чернігів

Держтеатр

Режисер В. Васильєв

Київський держтеатр.

Київський держтеатр «Березіль» наступного сезону буде переформіровано в центр. театр Республіки з постійним перебуванням у Харкові. Зважаючи на велику підготовче-організаційну роботу, що її має перевести в зв'язку з переформуванням театру, а також підготовку до гастрольної подорожі, постановку роботу доведеться припинити. П'єса Кромелінка «Золоте черво» не піде. Наступного сезону нею рзпочнуться вистави театру в Харкові. Останню прощальну виставу в Києві театр дасть 3-го квітня.

В капелі «Думка».

Останнього часу держкапела «Думка» набула надзвичайної популярності. З капелю провадять переговори в справі організації літніх гастролів такі видатні організації, як паризьке концертне бюро, що запрошує капелю до Парижу, інститут Білоруської культури та Ленінградські музичні організації.

З нагоди 5-річчя капели, окрнаросвіта Київщини, Робмис, КНС; Червона Армія звернулись до Н. К. О. в справі нагороди організатора й художнього керівника капели т. Городовенка званням заслуженого артиста Республіки.

Вистави моск. євр. держтеатру. З 6-го травня в театрі ім. Леніна розпочинає вистави моск. євр. держтеатр. Театр пробуде в Києві до 20 червня. У репертуарі, крім старих постановок, «Десята заповідь» та «Товариш з центру».

Ювілей артистки Скибицької. 24-го квітня в оперному театрі відбулося шанування артистки Скибицької з нагоди 20-х роковин її артистичної діяльності. Йшла прем'єрою опера: «Самсон і Даліла».

До організації євр. театру в Києві. Євбюро київської окрполітосвіти вживає заходів до організації в Києві постійного єврейського театру. Для роботи в театрі передбачають запросити режисерів: Ол. Смірнова, Куніна й Нордвіда.

Одеса

Держтеатр.

22-го квітня в одеському держтеатрі пройшла остання прем'єра зимового сезону «Гандлярі славою» в постановці режисера Тінського. Сезон театр закінчує 1-го травня, після чого виїздить на гастролі по Україні.

Філія муз. т-ва ім. Леонтовича в Одесі.

Одеська філія муз. т-ва ім. Леонтовича відкриває в Одесі низку студій. Особливу увагу т-во звертає на студію **хорового співу**. В ній вивчатимуть елементарну музичну грамоту, хоровий та сольовий спів, а також окремо йтиме підготовка керівників хоргуртків у робітничих та селянських клубах.

Крім того, утворюється студія **оркестрової музики**, щоб перетворити її потім на зразковий оркестр.

Великий успіх кобзи, дає підставу сподіватися, що студія **кобзарського мистецтва**, що її одночасно відкриває т-во, теж дасть відповідний контингент слухачів.

Навчання у всіх студіях безплатне. На викладачів запрошено видатних музичних діячів.

— На початку травня філія улаштує великий вечір, присвячений революційній музичній творчості під назвою «Жовтень у музиці». У вечорі візьмуть участь: великий міський симфонічний оркестр, струнний та співочий квартет т-ва та найкращі артистичні сили Одеси. В програмі: твори композиторів на всіх мовах.

— При філії нещодавно організовано струнний квартет ім. Леонтовича. До складу його війшли артисти: Беркович (скрипка), Рафаїл (2 скрипка), професор Перман (альт), Вайнер (віолончель). В театрі «Масодром» квартет улаштував низку камерних концертів. У програмі квартету: Бетховен, Гріг, Глазунов, Дебюсі та інші.

— 15-го квітня т-во улаштувало вечір, присвячений творчості відомого композитора В. Золотарьова. Автор виконав кілька фортепіанних №№ та романси. Концерт пройшов з значним успіхом при переповненій залі.

Одеський муз. інститут.

26-го квітня в одеському муз. інституті відбувся перший за час існування інституту концерт творчості студентів композиторського факультету класа професора Золотарьова. У програму увійшли: українські хорові пісні та романси, фортепіанові сонати, прелюди та струнний квартет.

Українська капела ім. Леонтовича в Ромні

В м. Ромні на Полтавщині вже майже 4 роки працює українська капела ім. Леонтовича. Вона обслужує не тільки місто та роменську округу, а виїздить часом і за межі Полтавщини. Справа в капелі стоїть досить солідно й серйозно: колектив цілком кваліфікована одиниця з 36 осіб. Капела існує на кошти Оксесельбуду, як його музична секція. В репертуарі всі новинки музичного хорового ринку України, Росії і Зах. Європейського—всього понад 250 пісень. Влітку капела намічає зробити дві мандрівки-екскурсії до Білорусії й Росії.

Поруч з біжучою роботою актив капели відкриває філію муз. т-ва ім. Леонтовича і Музпрофшколу.

Музкор А. В.

Артемівсько-Луганська округа

В Донбасі зараз працює Трудколектив ім. Т. Шевченка (згуртований Комбоборбесом м. Луганська) з реж. П. Авдієнком. Крім старого репертуару ідуть нові пієси: «Шлак», «Комуна в стєпах», «97», «Надія», «Студенти», «Гайдамаки».

Колектив має успіх своїми виставами, за що свідчать отзиви робітничих організацій.

Лохвиця

В м. Лохвиці на Роменщині заснувався робітничє-сєлянський театр ім. Тобілевича. Він має обслуговувати місто й район. В репертуарі: «Надія», «97», «Сон весняної ночі», «Потоп», «Студенти», «Учитель Бубус», «Овєча криниця», «Брат Наркома».

„Зимові

казки“

Шекспіра.

Чеський

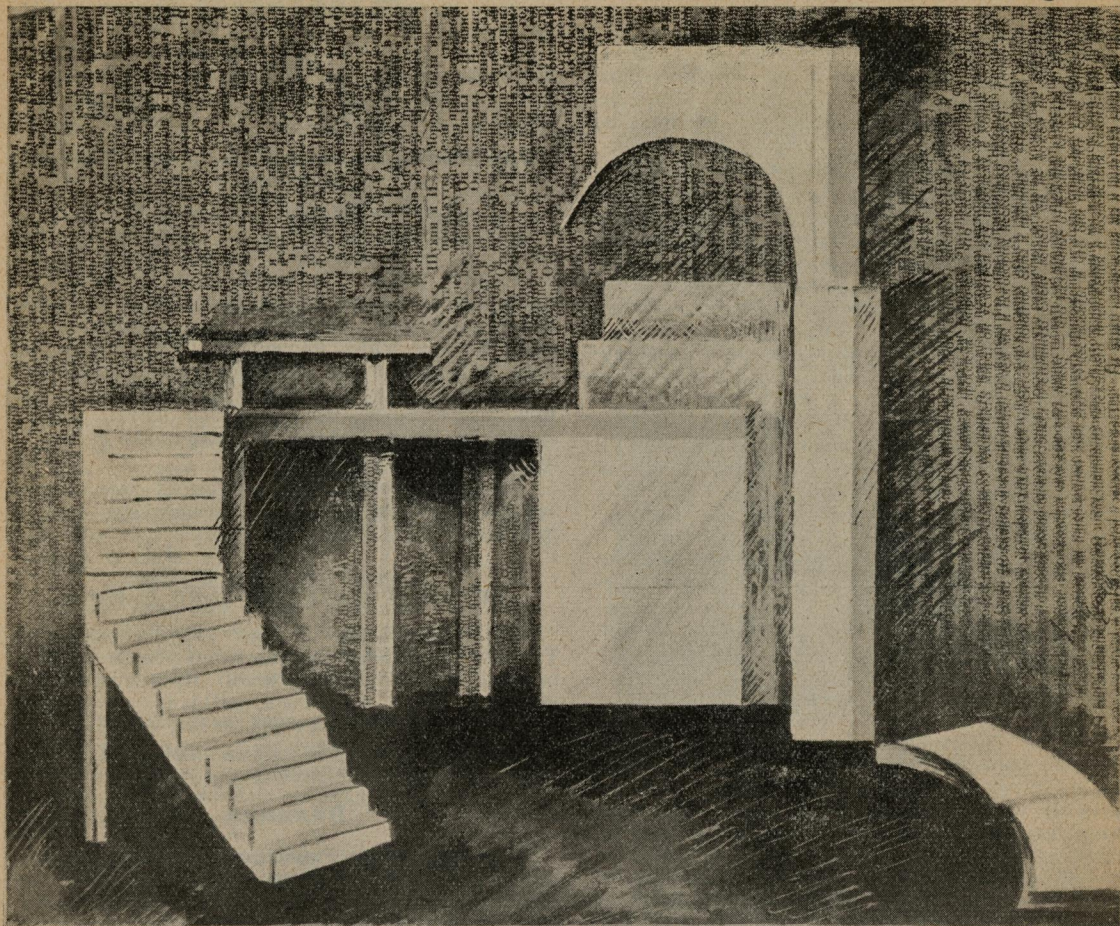
театр

в Брюні

Москва

Держсвтеатр

„Десята заповідь“

Роменський робсельтеатр

Ледве чи хто чув про такий театр—роменський робсельтеатр. Ніхто його далі округи може й не зна, а проте робота театру має велике культурне значіння, бо він працює не тільки в місті, а й на селі.

9-го травня п'єсою «Учитель Бубус» театр закінчує сезон. За невеликий час, з жовтня й до тепер театр поставив: «97», «Комуна в стінах», «Вій», в переробці О. Вишні, «Овеча криниця», «За двома зайцями» в новій переробці, «1905 рік», «Брат Наркома», «Землетрус», «Лісова пісня», «Тайдамаки». Режисер театру т. О. Ходимчук. Протягом зимового сезону театр дав кілька вистав на селі. Влітку він теж виїздить на округу, де поруч з виставами провадитиме обслідування та інструктування селянських драмгуртків, налагоджуючи з ними постійний зв'язок. Театр має невелику допомогу від Окриконкому. Разом з цим його звільнено від податку та закріплено за ним помешкання зимового театру.

Театкор Бас.

Ленінград

Останній раз Заслужений артист театру Акад. Драми в Ленінграді Ю. Юрьєв зіграв 4 квітня роллю Чацького з «Горе от ума». Він виконував цю роль протягом 30 років, а тепер заявив, що остаточно вирішив більше в ній не виступати.

В Музеї Академ. Театрів у Ленінграді відбулась доповідь В. Боцяновського, — «Український театр 90 років» в ілюстраціях брали участь актори ленінградського Українського театру.

Ленінградська Губполітосвіта організувала в робітничих клубах «вечори запитань і відповідей з мистецтва».

Видавництво «Прибой» видало книгу «робітники про літературу, театр і музику». Книга містить свідку робкорівських думок про мистецтво.

Смерть артистки Колтановської (Віриної)

4-го квітня в селі Куповичах на Черниговщині померла артистка Олександра Колтановська (Вірина). Небіжчиця багато працювала на українській сцені. Вона пішла на українську сцену ще перед 1883 роком, коли Ашкаренко почав виставляти українські п'єси. Потім працювала в групі Кропивницького і вже не сходила зі сцени 40 років. Доживаючи останні дні в селі Куповичах небіжчиця організовувала й керувала аматорськими спектаклями і в своїх і в околиць селах.

Закавказзя

Тюрська акдрама. На початку травня в Тифлісі розпочинає гастролі тюрська акдрама з Баку, що дасть 5 вистав. Вистави підуть під керівництвом режисера А. Туганова.

Квартет ім. Глазунова 20 квітня дав останній концерт у Тифлісі, після чого виїхав у дальшу гастрольну подорож.

Гастролі МХАТ 2. 2-го травня в Тифлісі розпочинаються п'єсою «Цвіркун на печі» гастролі МХАТ 2. Другою виставою піде «Ерік XIV» з участю заслуженого артиста Чехова.

Грузинська державна опера в Тифлісі закінчила 14-го квітня свій сезон оригінальною оперою Валаацivadзе «Тамар Цобері».

«Сучасний театр-студія». В Тифлісі відкрито нову грузинську театральну студію під назвою: «Сучасний театр-студія». Завдання студії—підготувати кадр культурних грузинських акторів. Кошти на організацію студії видає НКОсвіти Грузії.

Новий театр у Еривані. Незабаром у Еривані розпочнуть будувати великий театр на честь П. Сесії ЗакЦВК. Театр міститиме 2.000 чоловіка і матиме рухливу сцену та вогнетриваду завісу. На конкурс проєктів запрошено архітекторів Тер-Мікелова, Буніятова і моск. академіка, архітектора Щукина.

Кіно

Кіно-музей. Незабаром ВУФКУ має організувати в Одесі кіно-музей, де будуть зібрані найцікавіші старі фільми, фотографії, реклами, рецензії, а також зйомочні апарати, демонстраційні апарати та інше технічне приладдя. Музей служитиме для навчання та вивчення історії кіно.

«Провокатор». На Ялтинській фабриці режисер Турин розпочав зйомку нового фільму «Провокатор» за сценарієм Досвітнього. Зйомки провадяться під доглядом автора.

«Король вугілля» на екрані. Американський письменник У. Сінклер дав режисеру Перестіані виключне право інсценізації для кіно свого роману «Король вугілля». Деркінпрот Грузії незабаром розпочне роботу над постановкою цієї картини, що піде за режисурою того ж таки Перестіані. На ролі студента намічено запросити видатного німецького кіно-актора Гарі Лідтке.

Ріжні

Труп артистки Юр'євської. В Андерваті (Швейцарія) в горах знайдено труп відомої руської співачки Зінаїди Юр'євської, що останнього часу виступала в Берлінській опері. Артистка в загадковий спосіб зникла ще в грудні торік і всі розшуки її не дали жодних наслідків. По всіх ознаках артистка сама позбавила себе життя.

Драма циркових акторів. Багатом відома ім'я циркових акторів «братів Московцевих» (справді вони партнери—Московцев, 26 років і Антипів, 18 років). Московцевих знав і Харків, бо вони не раз тут виступали. Циркова «кар'єра» Московцевих закінчилася дуже трагічно. В Ростові 1-го квітня невідомо з яких причин старший Московцев під час проби прасом забив Антипова. Труп він загорнув у килим і кинув до льоху. Потім того вбивця двічі намагався завдати собі смерть, та його врятували. Закінчилося все тим, що Московцев сам з'явився до розшуку й признався в злочині.

Достоевський на берлінській сцені. Цими днями в Берліні піде прем'єрою інсценізація роману Достоевського—«Преступление и наказание». В ролі Роскольнікова виступити світовий трагик Сандро Мойсі.

Нова опера. Московський композитор Дудкевич написав нову оперу під назвою «Корсіканка» на текст М. Гальперина.

Театр у церкві. Щоб привабити прихожан в лондонських церквах останніми часами виоряджують спектаклі.

Скрипка Страдиваріуса в Харбіні. Головна наука РСФРР повідомлено, що в Харбіні в русько-азійському банку переховується скрипка роботи Страдиваріуса. Тепер провадяться переговори про купівлю цієї скрипки. Її оцінено в 25000 карб.

Бойкотують за те, що одвідали СРСР. По-над два місяці тому Москву одвідали видатні англійські театральні діячі, в тому числі й керівник лондонського театру м-р Дін. Коли Дін, повернувшись, попросив написати кілька правдивих статтів про театри СРСР, йому всі редакції їх повернули сказавши, що статті мають занадто ліберальний політичний світогляд.

Позов до дирекції моск. актеатрів. У всіх ба-летах, що йдуть на Моск. аксценах, часто вставляють номери з музикою італійського балет-мейстера Дріго. Союз (московський) драмписьменників і композиторів звернувся до дирекції з пропозицією заплатити авторські за музику Дріго. Після відмови на дирекцію подано в суд позов.

Винахід композитора Армсгеймера. Композитор І. Армсгеймер винайшов новий спосіб гри на духових інструментах, що попередує у музикантів захорунвання на легені. Нова метода Армсгеймера ухвалена охороною здоров'я дітей і фабричних підлітків.

Загинула «Полтавська баталія». Експертами встановлено катастрофічний стан славнозвісної мозаїчної картини М. Ломоносова «Полтавська баталія». Мозаїку можна вважати цілком загубленою. Особливо картину пошкоджено, коли її переносили до Академії Наук на ювілейні свята.

Апарат лікаря Михайлова для відновлення голосу. В рентгенівському інституті Наркомздоров'я (Москва, Солянка) провадяться цікаві спроби над лікуванням хвороби горла у співаків та промовців, що стралили голос. Для цього вживають апарат, сконструйований лікарем Михайловим. Цей апарат дозволяє добувати електричний ток, що своїм коливанням відновляє діяльність людського голосу, примірно, від 50 до 2000 коливань на мить. Лікування відновляє еластичність голосових повязин й знищує інфільтрати. Коли лікують, апарат настроюють на той музичний тон, що його хворий стратив. Після цього ток пропускають через голосові повязини. Метод користується величезним успіхом у артистів Великого й Експериментального театру.

Музична Студія МХАТ в Америці. 11 квітня музистудія МХАТ з великим успіхом закінчила свої гастролі у Вашингтоні й почала виступати в Чикаго, а потім Канаді й Нью-Йорку. Гастролі в Америці студія закінчить 15 травня. Вона тепер виступає лише з «Лізістратою» та «Кармен-ітою», що користуються надзвичайним успіхом.

Поправка

В № 16 стор. 4 в статті «Українська мова в театрі» сталися дві друкарські помилки. Надруковано:

1. «(за дуже паритетними винятками)», а треба—«(за дуже раритетними винятками)» 2. «Бо той знавець мови художник єсть, бо його»..., а слід—«Бо той знавець мови—художник єсть мит, бо його»...

Відповід. редактор М. Христовий
Редколегія т. т. Христовий, Ліфшиц, М. Любченко

Програми театрів Державопера

Лебедине озеро

Фантастичний балет на 4 дії. Муз. П. І. Чайковського. Постановка балетмейстера академічних театрів Р. І. Баланоті.

Принц святкує свою повнолітність, оточений цілим вінком молодих гарних дівчат. Принцеса—мати раптом порушує його веселощі, нагадуючи про останній день його юнацького життя: на завтрашньому балу він мусить обрати собі наречену. Принц зажурився і, щоб розважити туту, він з товаришами йде ловити лебедів, але й тут йому не пощастило. Лихий чарівник обернув на лебедів дівчат, що не хотіли кохати потворне чудовище. Тільки вночі знов вертається їм людський образ, але й тоді вони не мають волі, бо за ними невідступно стежить їхній лихий геній—чарівник. Врятувати від чар може тільки кохання юнака, що ніколи ще нікого не кохав. Принц зачарувався царицею лебедів, Одетою, і клянеться їй, що вічно кохатиме її. Лихий геній, підслухавши їхню розмову, вирішує всяко перешкоджати, щоби принц не зблизився з Одетою. Він приводить на бал свою доньку, Оділію, надавши їй образ Одети. Принц нічого не підозріває, з усіх дівчат обирає Оділію, але в останній мент він дізнається, що його обдурено, і гадаючи, що Одету навіки залишиться під владою лихого генія, він покидає замок.

На озері теж горе. Одету, певна, що принц зрадив її, від туги хоче кинути в озеро, але з'являється принц і благає не робити цього. Лихий геній радіє. Одету все-ж кидається в озеро і принц не в силі перенести розлуки і знаючи, що своєю смертю він згубить лихого генія, кидається за Одетою. Лихий геній у муках гине.

Принцеса Долохова; принц Зігфрід Павлів, його друг Вено Непомнящий; вихователь принца Карсавін; Фон-Ротбар Тарханов; Одету Сальнікова; Оділію Сальнікова; церемонімейстер Муравін; шут Непомнящий; друзі принца: Муравін, Іванів, Кузнецов, Константинов, Маневич, Соболев. Слуги, пажі, герольди, військо.

Дія I.

Па-де труа виконують: Анопова, Левчинська, Чернишов.

Селянський вальс виконують: Анопова, Гамсакурдія, Левчинська, Сомова, Яригіна, Трусова, Маслова, Астрова, Рубіна, Пілер, Стрілова, Липковська, Дмитрієва, Штоль, Горн, Озолінг, Лісовицька, Шполянська, Корсарова, Чехова, Гасенко, Долохова, Лур'є, Жерлінська, Малець, Гольштейн.

Дія II.

Вальс лебедів виконують: Анопова, Сомова, Стрілова, Горн, Левчинська, Яригіна, Рубіна, Валінг, Трусова, Гамсакурдія, Гасенко, Нілор, Маслова, Липковська, Лісовицька, Астрова, Жерлінська, Корсарова, Штоль, Долохова, Чехова, Шполянська, Лур'є, Малець.

Дія III.

Вальс наречених виконують: Анопова, Яригіна, Рубіна, Пілер.

Іспанський танок виконують: Сомова, Стрілова, Чернишова, Маневич.

Венеціанський танок виконують: Горн, Лісовицька, Озолінг, Чехова, Корсарова, Лісовицька, Гасенко, Жерлінська.

Венгерський танок виконують: Гамсакурдія, Карсавін, Астрова, Дмитрієва, Трусова, Константинов, Кузнецов, Соболев, Іванов.

Дія IV.

Пісня лебедя—Сальнікова.

Соло в оркестрі: скрипка проф. В. І. Добржинець; віолончель А. Кассан; арфа В. М. Пушкова; труба Ф. Пархомів.

Диригує І. Є. Вейсенберг.

Мадонине намисто

Опера на 3 дії, муз. Вольф-Феррарі.

Малієла Закревська; Кармела Хоріна; Стекла Слав'янська; Кончета Ліскова; Серена Борисова; дівчата: Ліскова, Борисова, Мартинович; нянька Первакова; дочка Голованська; селянка Стуканівська; торговки: квітками—Ніколаєва, водою—Наливайко; Дженоаро Мосін; Рафаель Павловський; Біаза Браїнін; Тотоно Колодуб; Чічіло Мамін; Рокко Зубко; Сліпий Поторжинський; продавці: Дідковський, Пурден, Яр, Кузнецов; гравці Мора Дубиненко, Манько; молоді чоловіки Мартиненко; манахи: Циньов, Тоцький; батько Ткаченко.

Диригує засл. арт. Л. П. Штейнберг. Постановка В. Д. Манзія. Танки в постанов. Баланоті. Конструктивна установка худ. Хвостова. Оркестр мандоліністів під керівництвом Комаренка.

Казка про царя Салтана

опера на 4 дії з прологом, муз. Римського-Корсакова, переклад Павла Тичини.

Салтан Шаповал, Сердюков; Царица Милитраса—менша сестра Литвиненко-Вольгемут, Гужова; Ткачиха, середня сестра Мартинович; Повариха; старша сестра Лескова, Степова; Сват'я баба Бабариха Борисова, Стуканівська; Царевич Гвидон Кученко, Мамін-Нікольський; Царевна Лебедь Слав'янська, Іскра; Старий Дід Гайдамака; гонец Мартиненко; 1-й Скоморох Поторжинський; 2-й Скоморох Зубко; 3-й Скоморох Тоцький; 1-й, 2-й і 3-й корабельщики Колобух, Мартиненко і Циньов; Дяки: Манько, Дубиненко, Яр.

Постановка В. Манзія. Оформлення худ. О. Хвостова. Диригує засл. артист Л. Штейнберг.

Гастролі Семперанте

Гримаси

Комедія в 4-х акт.

Мумрум, провінціалки, учитель Новиков; Болевия, его жена Быкова-Левшина; Цыгра, местный лев Амосов; Скрип, почтовый чиновник Быков; Лизестрина, его тетка Лебедева; Треморандо, директор национальной оперы Немиров; Крач, его секретарь Петров; Илли Розения, prima-donna оперы Быкова-Левшина; Прассот, певец Артемов; Фанни, горничная Горева; Редакторша журнала «Новости театра» Быкова-Левшина; Сторожиха в редакции Курская; Иорт, лакей Петров.

Музыка В. Карнауховой.

Сценарий, импровизационный текст и режиссура Коллектива «СЕМПЕРАНТЕ».

Художественные Руководители — А. Быкова-Левшина и А. Быков.

Театр Держдрами

Гастролі Моск. Драмтеатру (6. Корш)

А з е ф

Историческая пьеса в 5 действ. и 12 карт. А. Толстого и П. Щеголева.

Петренко Владиславский; Девяткин Коновалов; Медников Леонтьев; Зубатов Холодов; Азеф Засл. арт. Рыбников; Обыватель Топорков; Гершуни Каминка; Дулебов Цыганков; Чернов Межинский; Варя Бершадская; Калыев Крюгер и Каминка; Сазонов Ракитин; Павел Иванович Хохлов; Зильберберг Кторов; Секретарь Плеве Цыганков; Рачковский Засл. арт. Радин; Плеве Лидин; Настя Слободинская; Софья Карловна Засл. арт. Блюменталь-Тамарина; Русалка Кошкина; Дворник Цыганков; Бурцев Владиславский; Председатель суда Ракитин; Члены суда Кошкина и др.

Режиссер Вильнер В. Художник Рогачев Н.

Любовь — сила

Комедия в 4-х действ. Кайаве и Флерс. Перев. Ф. А. Корш.

Маркиза де-Жювиньи Засл. арт. Токарева; Граф Андре д-Жювиньи, ее племянник Засл. арт. Радин; Эрнест Верне Топорков; Катре Владиславский; Жюльетта, его племянница Шatroва; Аббат Мерлен Лидин; Софи Готар Леонарди; Люсьена де-Морфонтень Бершадская; Ее дочери: Кристина Слободская; Соланж Хорват; Жермен, лакей маркизы Цыганков; Франсуа, лакей Андре Роза, экономка Верне Засл. арт. Блюменталь-Тамарина; Луиза, горничная Жюльетты Кошкина.

Режиссер Засл. артист Радин Н. Художник Рогачев Н.

Женщина у трона

(Мария Вечера).

Пьеса в 3-х актах, Э. Вайдт. Перев. Пальмского и Алмазова.

Франц-Иосиф, император австрийский Засл. арт. Рыбников; Рудольф, его единственный сын, кронпринц Засл. арт. Блюменталь-Тамарин; Стефания, его жена, бывш. бельгийская принцесса Бершадская; Мария Вечера Попова; Граф Таафе, имперский канцлер Леонтьев; Венцель, камердинер кронпринца Межинский; Майер, привратник в замке принца Каминка; Граф Штуккен, адъютант императора Холодов; Курьер Ракитин; Лакей во дворце Цыганков.

Режиссер Заслуж. артист Радин. Декорации 1-го акта—Рогачев Н. 2—3 актов—Кигель Г.

Торговцы славой

Пьеса в 4-х действ. с прологом, М. Паньол и П. Нивуа. Авторизован. перев. Э. Маттерн и Б. Биншток.

Башелэ Топорков; М-м Башелэ, его жена Леонарди; Жермена Башелэ, его невестка Бершадская; Ивонна Башелэ, его племянница Слободинская; Берлоро Засл. арт. Радин; Грандель Межинский; Граф де-Льевиля, видный роялист Владиславский; Ришбон, редактор газеты Лидин; Майор Бланкар Хохлов; Дени Крюгер и Ракитин; Чиновник префектуры Цыганков; Секретарь Холодов.

Режиссер Засл. артист Радин Н. Художник Кигель Г.

Васильковыы дурачества

Комедия в 5-ти действ. и 6 карт. Павла Сухотина.

Император Николай I-й Засл. арт. Радин; Граф Орлов, шеф жандармов Хохлов; Вронченко, министр финансов Владиславский; Граф Уваров, министр просвещения Межинский; Гедеонов, директор театров Леонтьев; Былинкин Иван Иванович, молодой человек, жених Лизаветты Коновалов; Степанин Амплий Ипполитович, брат Кнышевой Лидин; Рохля, старый лакей Кнышевой Холодов; Степанов, адъютант Орлова Ракитин; Флигель-Адъютант Холодов; Кнышева, Серафима Ипполитовна, помещица Засл. арт. Токарева; Лизетта, ее дочь, молодая актриса Шatroва; Карпиха, экономка Кнышевой Засл. арт. Блюменталь-Тамарина; Амалия, немка в доме Кнышевой Леонарди; Комнатные девки Кнышевой: Химка Слободинская; Фимка Хорват; Казачек Цыганков; Петров, балетмейстер Каминка; Китти Дементьевна; Анетта Кошкина; Нади Слободинская; Мазня Цыганков.

Режиссер Заслуж. артист Радин Н. Художник Соколов Е.

Музкомедія

Граф Люксембург

Музкомедия в 3 д. Муз. Легара.

Жюльетта, натурщица Наровская; Анжель Диде Светланава; Граф Люксембург Райский; Князь Гиоргиевич Ушаков; Клементина Каренина; Арман Бриссар Робертов; Управл. отеля Бенский.

В 1 д. дуэт «Мышки—кошки» исп. Наровская и Робертов. Во 2 д. танец «Джас» исп. Наровская и Робертов. В 3 д. куплеты исп. Бенский.

Режиссер А. Борисов. Дирижер Н. Спиридонов. Танцы Ив. Бойко. Прима-балерина Марина Нихинская.

Веселая вдова

Барен Зета, посол Понтоведро в Париже Ушаков; Валентина, его жена Мрозович; Граф Данило Данилович, секретарь посольства Райский; Ганна Главари Наровская; Камил де Росильон Брянский; Виконт де Каскада Санин; Рауль де С. Бриош Шадрин; Богданович, консул Микос; Сильвиана, его жена Любова; Кромов, советник посольства Ростовцев; Ольга, его жена Вадимова; Приттич, военный агент Маренич; Прасковья, его жена Горева; Негош, 2-й секретарь посольства Бенский; Слуга Либаков.

Дирижер Н. Спиридонов. Режиссер А. Борисов. Танцы в постановке Ив. Бойко. Прима-балерина Марина Нихинская.

Мадам Помпадур

Муз. ком. в 3 д. Лео Фаль, пер. Ев. Геркена.

Помпадур Светланава; Белотта Болдырева, Черновская; Мадлена Клер, Вадимова; Рене Орлов, Райский; Король Ушаков, Шадрин; Калико Джусто, Бенский; Морепа, министр полиции Ровный; Прюнье, хозяин гостиницы Ростовцев; Пулярд, сыщик Шадрин, Санин; Колен Гончаров; Австр. посланник Микос; Лейтенант Брянский; Буше Маренич.

Постановка Д. Ф. Джусто. Дирижер Н. А. Спиридонов. Декорации художника Н. А. Эрбштейна. Танцы в постановке балетмейстера Ив. Бойко. Прима балерина Марина Нихинская.

Жемчуга Клеопатры

Муз. комедия в 3 действиях. Муз. О. Штрауса. Русский текст Д. Джусто и А. Густавсона.

Клеопатра—царица Египта **Светланова**; Марк Антоний—римский триумvir **Бенский**; Принц Беладонис **Робертов**; Викториан Сильвий—римский офицер **Орлов**, **Райский**; Помпилий—министр при дворе Клеопатры **Ушаков**, **Ровный**; Придворные дамы Клеопатры: Шармиана **Болдырева**, **Черновская**; Ира **Вадимова**; Кофра—начальник страны Клеопатры **Брянский**; Филадельфос—прив. ред. **Ростовцев**; Придворный ювелир **Маренич**; Танцовщицы из павильона «Развлечение»: Лионетта **Вальбе**; Лозирис **Фатеева**; Пампинейя **Понтелева**; Пенелопа **Баумгертен**; Амиерила **Зиновьева**; Кориза **Борисова**; Центурион из армии—Марка Антония **Фатеев**.

Придворные, сторожа, рабы, солдаты, торговцы и др.

Место действия—Александрия. Время—Древний Египет.

Во 2-м действии Большой балет «Египетские ночи», муз. Аренского в исп. прима-балерины Марии Нижинской, **Ив. Бойко** и балета.

Постановка **Дм. Джусто**. Дирижер **Н. Спиридонов**. Танцы **Ив. Бойко**. Декорации, костюмы и бутафория по эскизам худ. **Н. Соболя**.

Спектакль ведет **М. Владимиров**.

Москоточка

Муз. комед. в 3-х дейст., муз. Броне, перевод Травского.

Гунильда Кастель Стеендорф **Любова**; Марион, ее дочь **Светланова**; Фриц Фризенберг **Ростовцев**; Эрик, его сын **Робертов**; Краг Вестергард **Ровный**; Геральд Вестергард **Райский**; Марион де Лорм **Черновская**; Нанета, горничная **Вадимова**; друзья Геральда: Кнут Берген **Гончаров**, Фриттоф Зеренсен **Санин**, Гаяльмар Йенсен **Маренич**; Йенс, стюарт **Микос**; лакей **Либаков**.

Режиссер **Д. Ф. Джусто**. Декорации **Воронцова**. Танцы **Ив. Бойко**. Дирижер **Н. А. Гольдман**. Спектакль ведет **М. И. Либаков**.

Дитя степей

Музкомедия в 3-х дейст., муз. М. Крауса. Текст Л. Пальмского. Обработка Д. Джусто.

Гервальд фон-Гогенштейн **Любова**; Франц, ее племянник **Шадрин**; Роза-Мария, его жена **Светланова**; Алодар Веро **Орлов**; Эйль **Бенский**; Стасси, его племянница **Наровская**; Тони Гофер **Робертов**; Отто фон-Приневиц **Маренич**; Лайош, фон-Кадельбург **Санин**; Шобри **Ровный**; Лайош, хозяин постоял. двора **Микос**; Пирошка, его дочь **Вадимова**; Геза, слуга Алодара **Брянский**; Директор отеля **Ростовцев**.

Гости на балу, крестьяне, танцовщицы.

В 1-ом акте большой классический балет.

Сюита муз. **Дриго**

1) Adagio, 2) Гавот „Picicato“, 3) Аврора—вариации 4) Галоп—в исп. Марины Нижинской, **Ив. Бойко** и балета.

Постановка **Д. Ф. Джусто**. Декор. по эскизам худож. **Б. М. Эрбштейна**. Работа худ. **Воронцова**. Танцы поставлены **Ив. Бойко**. Дирижер **Н. А. Спиридонов**. Спек. ведет **М. В. Владимиров**.

Державний єврейський театр Цвей Кунилемлех

(Муз. комедия в 3 акт. и 8 эскиз.). За пьесами Гольфадена «Цвей Кунилемлех» та «Кавцензон ун Гунгерман».

Пинхес **Мерензон**; Ривке (его жена) **Сонц**; Каролина (их дочь) **Кулик-Терновская**; Калмен (сват) **Стрижевский**; Зелде (его дочь) **Эйлишева**; Мотя (жених Зелде) **Заславский**, **Фай**; Кунилемл Нугер.

В Интермедиях участвуют: т. т. **Абрамович**, **Вин Ива**, **Гольман**, **Гордон**, **Дордим**, **Коралли**, **Синельникова**, **Сигаловская**, **Сокол**, **Фейгин** и **Хасин**.

Постановка и композиция текста: **Сфраима Лойтера**. Художник **И. Рабицев**. Музыка по ходу пьесы, в интермедии и в антрактах: **С. Штейнберг**. Танцы **Ив. Бойко**. Текст песенок **Абрама Кагана**. Танцы интермедий **Стрелец**. Дирижер **Штейнберг**. Лаборант **Стрижевский**. Ведущие: **Израэль** и **Мерензон**. Машинист сцены **Сусоев**. Зав. костюмерной **Мильц**. Свет **Алексеев**. Парикмахер **Зелонжа**. Бутафор **Янковский**.

ПРОДОВЖУЄТЬСЯ ПЕРЕДПЛАТА НА ІЛЮСТРОВАНІЙ ЖУРНАЛ

„НОВЕ МИСТЕЦТВО“

Журнал містить статті в справах театру й мистецтва взагалі.

: : : : : Рецензії. Інформації в мистецьких справах. : : : : :

У М О В И П Е Р Е Д П Л А Т И на рік 9 карб.

„ пів року 4—50 коп.

„ 3 міс. 2—40 „

„ 1 міс. 80 „